

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Programmi Euroopa Noored mõju Eestis

Hanna-Liina Linnasmäe, Rein
Murakas, Agnes Alvela, Reelika
Põld, Mai Beilmann, Lauri Veski

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Programm Euroopa Noored

- Euroopa Liidu hariduse- ning noorsooprogramm, mis keskendub 15-25 aastaste noorte **aktiivsele osalusele, vabatahtlikule tööle ja omaalgatuslike projektide toetamisele ning rahvusvahelisele koostööle läbi mitteformaalse õppevormi.**

Programmi üldeesmärgid:

- toetada noorte **rahvusvahelist mobiilsust;**
- toetada **informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiate** kasutamist noorsootöö valdkonnas;
- toetada **üleeuroopalise koostöövõrgustike** arendamist, et võimaldada kogemuste ja heade tavade vahetamist;
- toetada **rahvusvahelisi projekte**, et edendada Euroopa kodanikuks olemist ja noorte pühendumist Euroopa Liidu arengule;
- edendada **keeletoskust** ning erinevate **kultuuride mõistmist;**
- toetada rahvusvahelisel partnerlusel põhinevaid pilootprojekte arendamiseks **innovatsiooni ja kvaliteeti noorsootöö valdkonnas**
- **noorsoopoliitika ja selle arengu alaste uuringute ja järelduste käsitlemise** arendamine Euroopa tasandil ning heade tavade levitamine.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

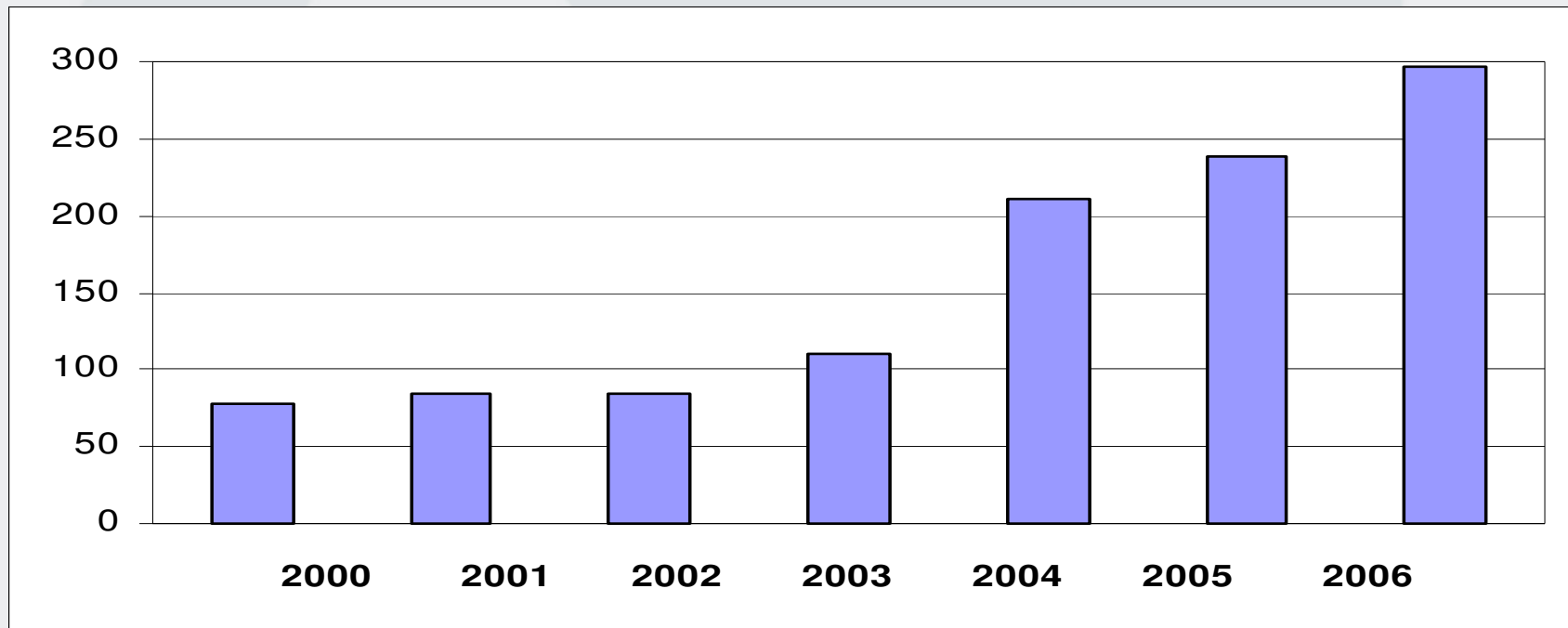
Programmi rahvuslikud prioriteetidid:

- **vähemate võimalustega noori** (sotsiaalses, geograafilises, majanduslikus, tervislikus või keelelises tähenduses) **kaasavad projektid**;
- projektid, mille on esitanud noortegrupp või organisatsioon, kellel on **vähem alternatiivseid võimalusi** toetuse saamiseks või kes on **esmataotleja**;
- projektid, mis toimuvad **väheste ressurssidega piirkondades**;
- projektid riikidega, millega Eestil **ei ole varem noorsoovahetusi olnud**;
- projektid, millel on **uuenduslik teema**;
- **tri-lateraalsed (kolmepoolsed)** projektid.

Alaprogrammid/programmi võimalused:

- Rahvusvahelised noortevahetused
- Euroopa Vabatahtlik teenistus
- Noortealgatused
- Tulevikukapitaliprojektid
- Tugimeetmed

Toetatud projektid aastate lõikes (N)

Projektide üldmaht 2000-2006 6,373,966 € (koos büroo kuludega), lisaks kohalik finantseering 716,260 €

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Uurimuse eesmärk:

- **Analüüsida programmi Euroopa Noored mõju Eestis aastatel 2000-2006 lähtuvalt programmi üldeesmärkidest ning Eestis püstitatud rahvuslikest prioriteetidest.**
- **Hinnata, mil määral vastasid programmi tulemused seatud eesmärkidele ja prioriteetidele.**

Sisuliselt rahvusvaheline võrdlusuurimus: hindamine viidi läbi ka teistes maades, võrreldavad tulemused (järeltaste tasandil) hetkel puuduvad

Metoodika:

Varasemate uuringute ja programmiga seotud allikmaterjali sekundaaranalüüs

Kvantitatiivanalüüs

- Interneti-põhised küsimustikud: 1 põhiküsimustik (153 vastajat) + 6 lisaküsimustikku vastavalt projekti spetsiifikale

Kvalitatiivanalüüs

- 3 fookusgrupiintervjuud (vähemate võimalustega noortele mõeldud projektide läbiviijad, vabatahtlikke saatvad ja vastuvõtavad organisatsioonid, tulevikukapitali projektides osalejad)

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Mõju valdkonnad:

- mõju noortele
- mõju noorsootöötajatele, noortejuhtidele, organisatsioonidele ja kohalikele kogukondadele;
- mõju poliitikale, seadusandlusele ja institutsioonidele
- ligipääsetavus
- ühilduvus teiste meetmetega
- kasulikkus
- jätkusuutlikkus
- programmi juhtimise ja tugistruktuuride tõhusus

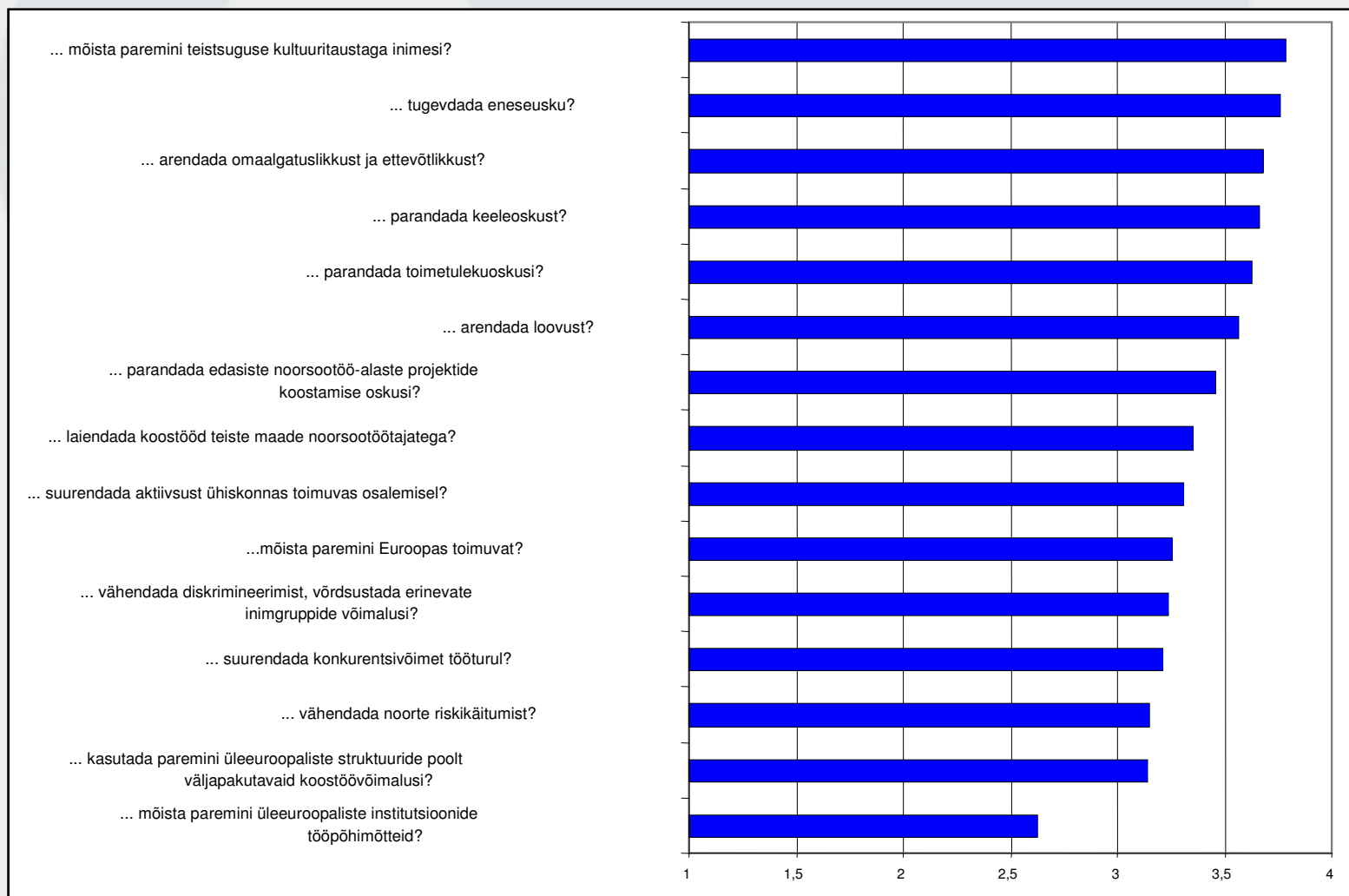

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Mõju noortele

A. Üldhinnangud

Kas projektid aitasid osalejatel ... (hinnangute keskmised, skaala 1 ... 4)

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Selgituseks: toimetulekuoskused, mis projekti käigus paranesid (vastused avatud küsimusele)

- suhtlemisoskus,
- kohanemisvõime,
- julgus,
- võimalus õppida iseennast tundma,
- tolerantsus,
- meeskonnatöö,
- juhtimis- ja organiseerimisvõime,
- otsustusvõime paranemine,
- avatus,
- aja planeerimine,
- raha kasutamise planeerimine,
- keeleoskus,
- iseseisva elu kogemus.

Arvamus: “Iga Euroopa noor võiks vähemalt korra osaleda programmi Euroopa Noored mõnes projektis.”

Selgituseks: kuidas projektides osalemine vähendas noorte riskikäitumist (vastused avatud küsimusele)

- *kui noortel on võimalik end kuidagi kasulikuna tunda, siis nende enesehinnang tõuseb;*
- *projektides osalemine suurendab noorte motivatsiooni ise midagi korraldada;*
- *programmi raames kujunesid harjumused ja positiivsed hoiakud loominguliseks tegevuseks;*
- *noored nägid, et on alternatiivtegevusi niisama `hängimisele` ning võimalusi saavutada elus midagi enamat;*
- *mõjuv oli vahetu kontakt nt. endise narkosõitlasega, kes rääkis oma kogemusest.*

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Erinevused vastaja tegevusala järgi

Õpilased

- teistsuguse kultuuritaustaga inimeste parem mõistmine,
- omaalgatuse ja ettevõtlikkuse arendamine,
- keelteoskuse paranemine,
- Euroopas toimuva parem mõistmine
- üleeuroopaliste institutsioonide tööpõhimõtete parem mõistmine (samas üldine hinnang ka neil madalam teistest variantidest)

Töötajad

- edasiste noorsootöö alaste projektide koostamise oskuste paranemine,
- diskrimineerimise vähendamine,
- üleeuroopaliste struktuuride poolt pakutavate koostöövõimaluste parem kasutamine.

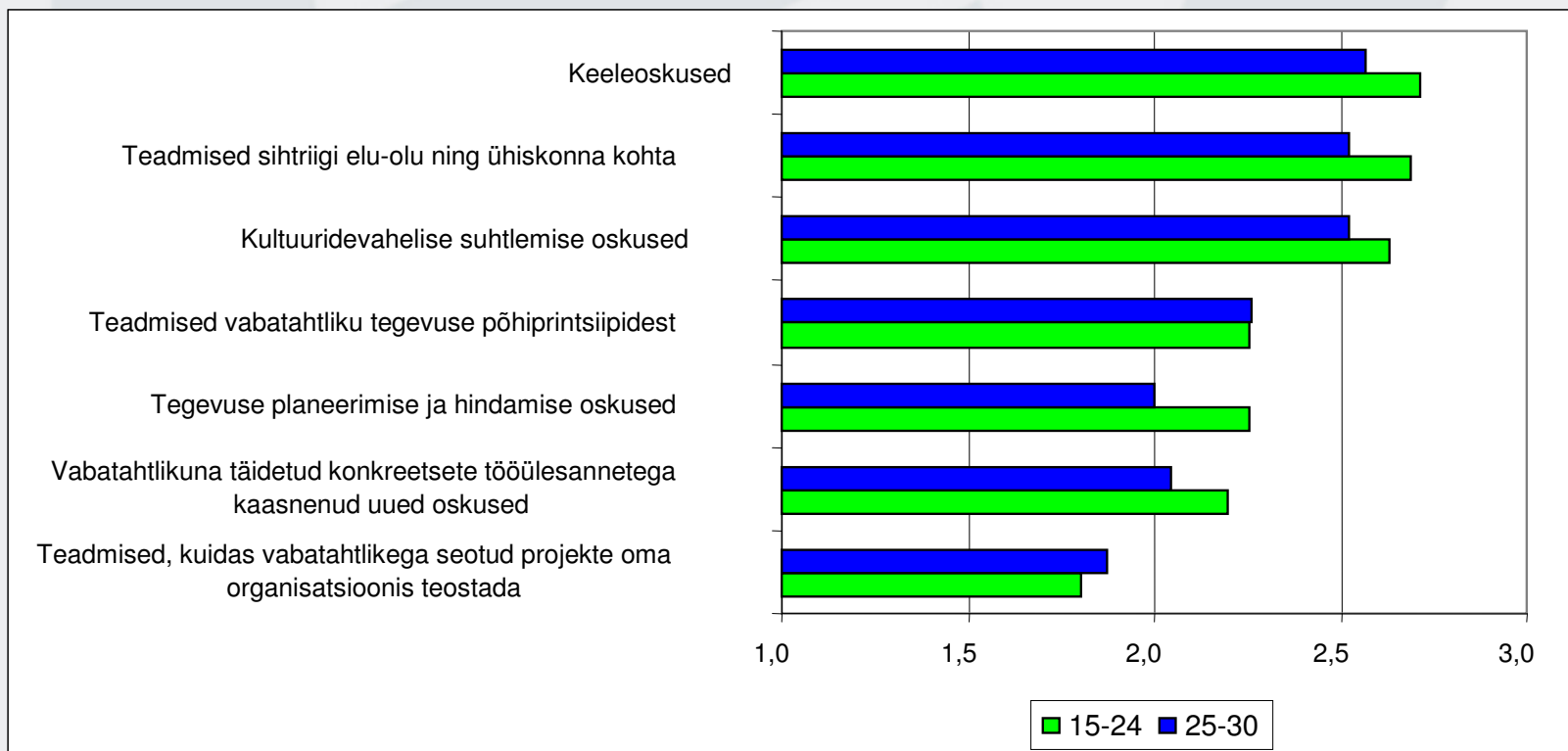

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Mõju noortele

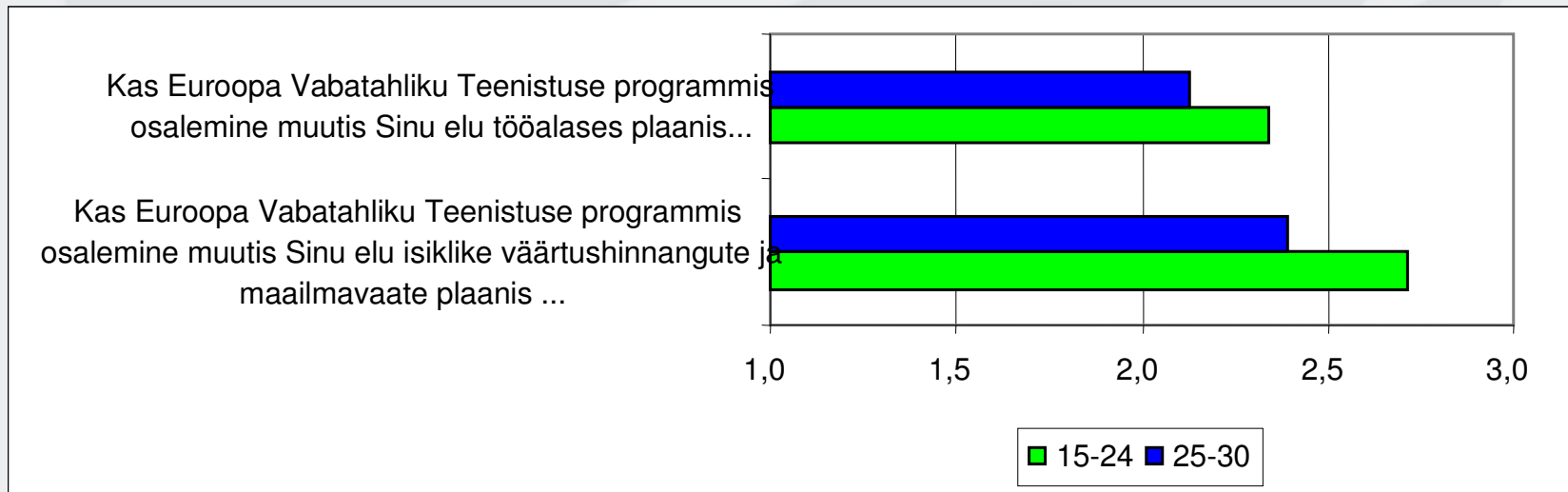
B. Euroopa Vabatahtlikus
Teenistuses osalejad

Euroopa Vabatahtlikus Teenistuses osalemise käigus omandatud teadmised ja oskused (hinnangute keskmised vanuste lõikes, skaala 1 ... 3)

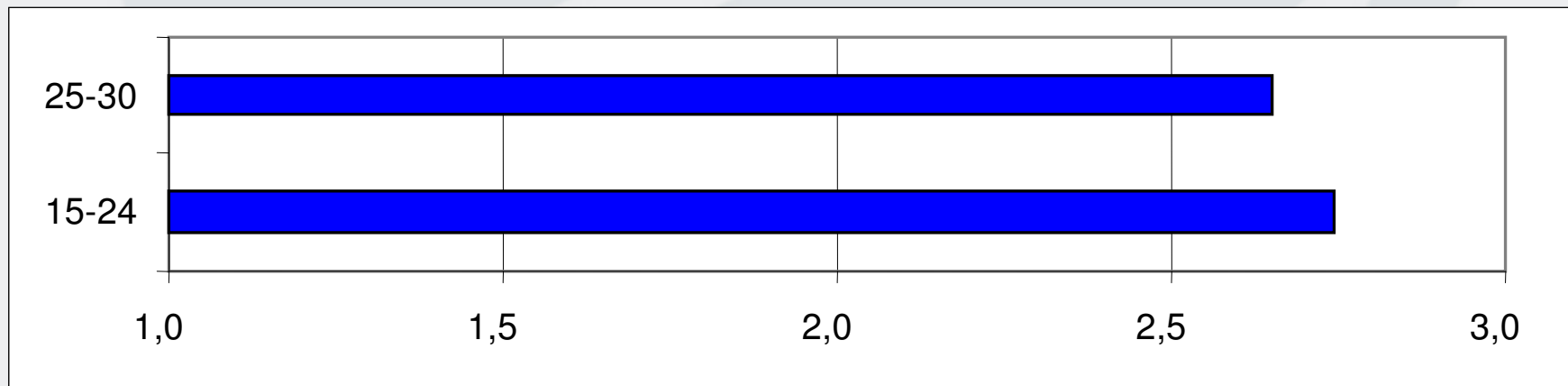
Naised hindavad kõrgemalt kultuuridevahelise suhtlemise oskust ja teadmisi vabatahtliku tegevuse põhimõtetest

Euroopa Vabatahtlikus Teenistuses osalenute hinnangud programmi mõjul nende tööalasele elule ning isiklikele väärtushinnangutele ja maailmavaatele (hinnangute keskmised vanuste lõikes, skaala 1... 3)

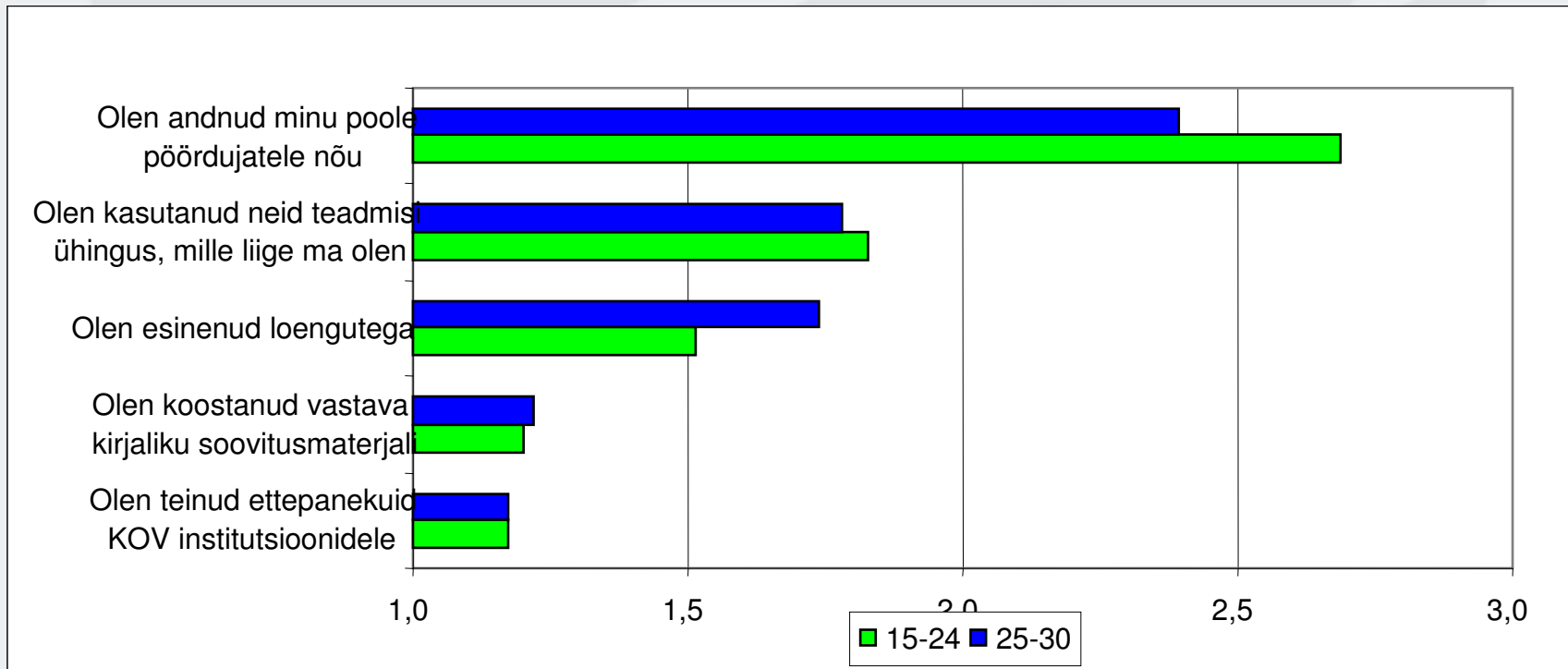
Naised loevad muutusi suuremaks, väärtushinnangute muutumist rõhutavad keskharidusega vastajad

**Hinnangud üldisele aktiivsuse muutumisele ühiskonna ja kogukonna
oluliste probleemide lahendamisel Euroopa Vabatahtlikus
Teenistuses viibimise järgselt (skaala: 1 – vähenenud, 2 – jäänud
samaks, 3 - suurenenud)**

71%: aktiivsus pigem suurenenud

Hinnangud Euroopa Vabatahtliku Teenistuse käigus omandatud oskuste ja kogemuste edastamisele (hinnangute keskmised vanuste lõikes, skaala 1 ... 3)

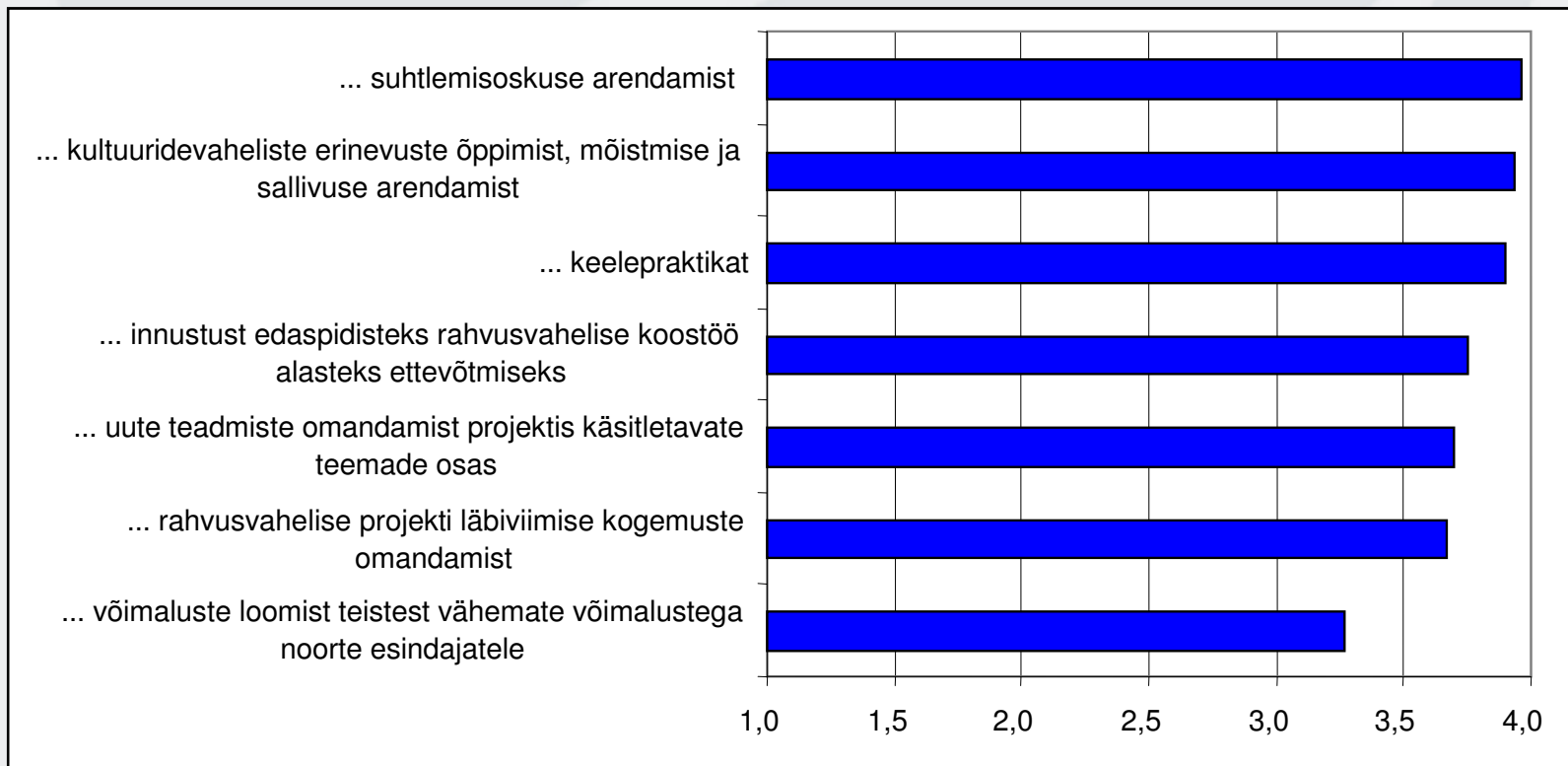

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Mõju noortele

B. Noortevahetusprojektide
kontaktisikud

Noortevahetuses osalemine pakkus osalejatele ... (hinnangute keskmised, skaala 1 ... 4)

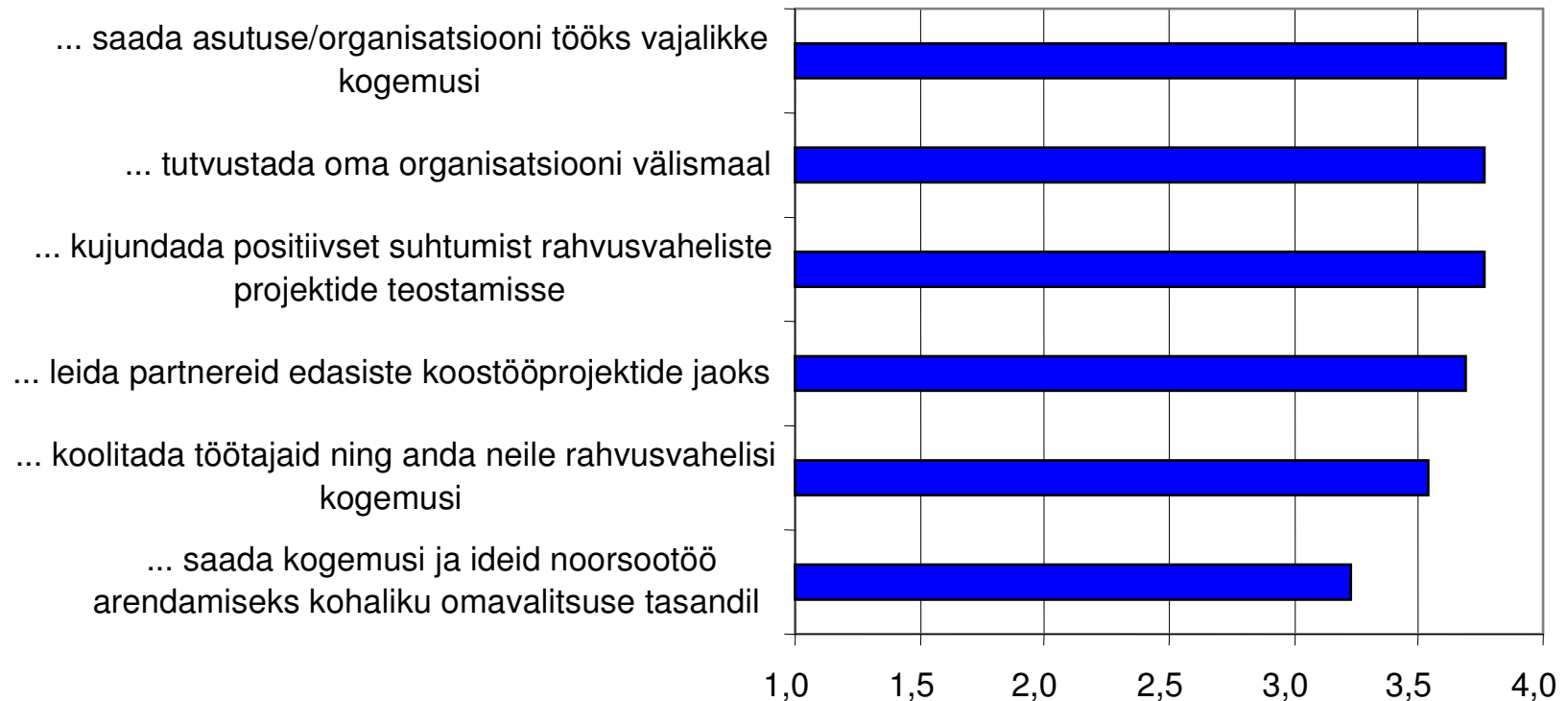

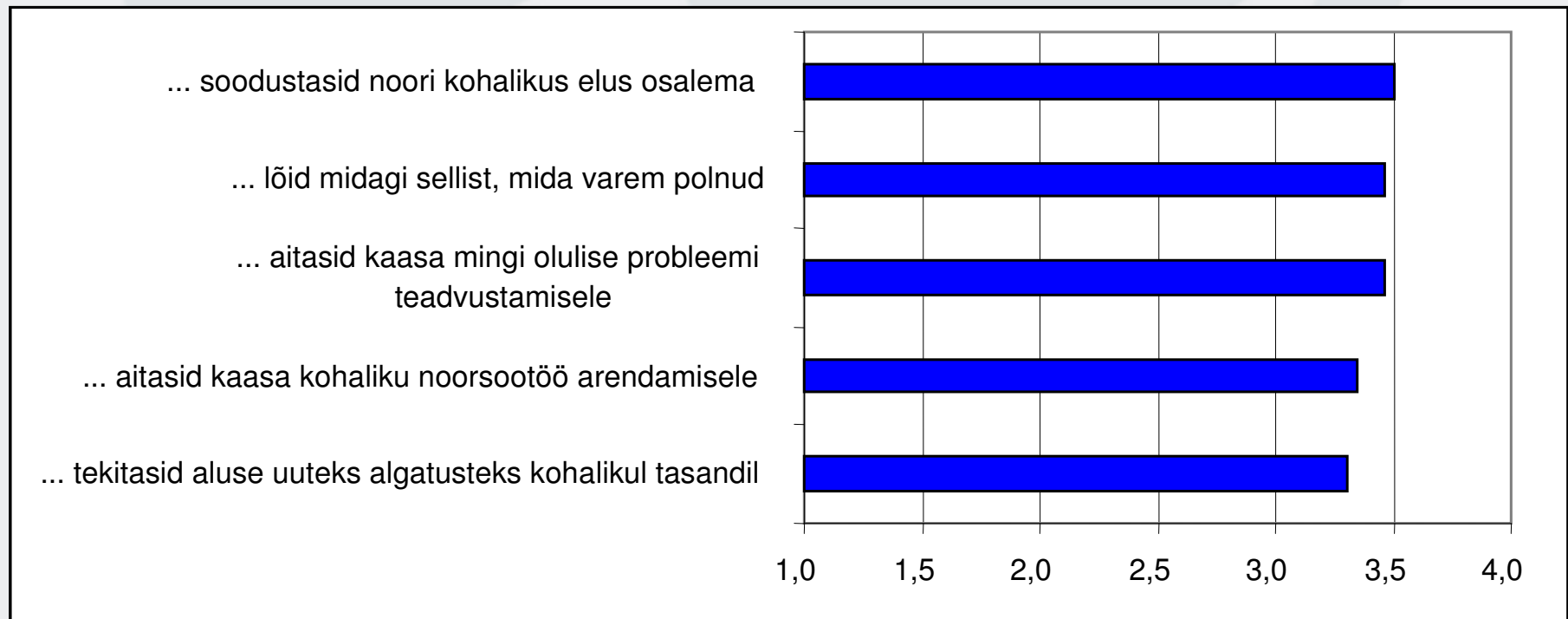
Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Mõju organisatsioonidele ja kohalikele kogukondadele

Projektid võimaldasid minu asutusel või organisatsioonil ...

Milline on olnud projektide mõju kohaliku omavalitsuse tasandil? Projektid ...

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Taotlemine, aruandlus Euroopa Noored Eesti büroo tegevus

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Taotlemisprotseduuri arusaadavus

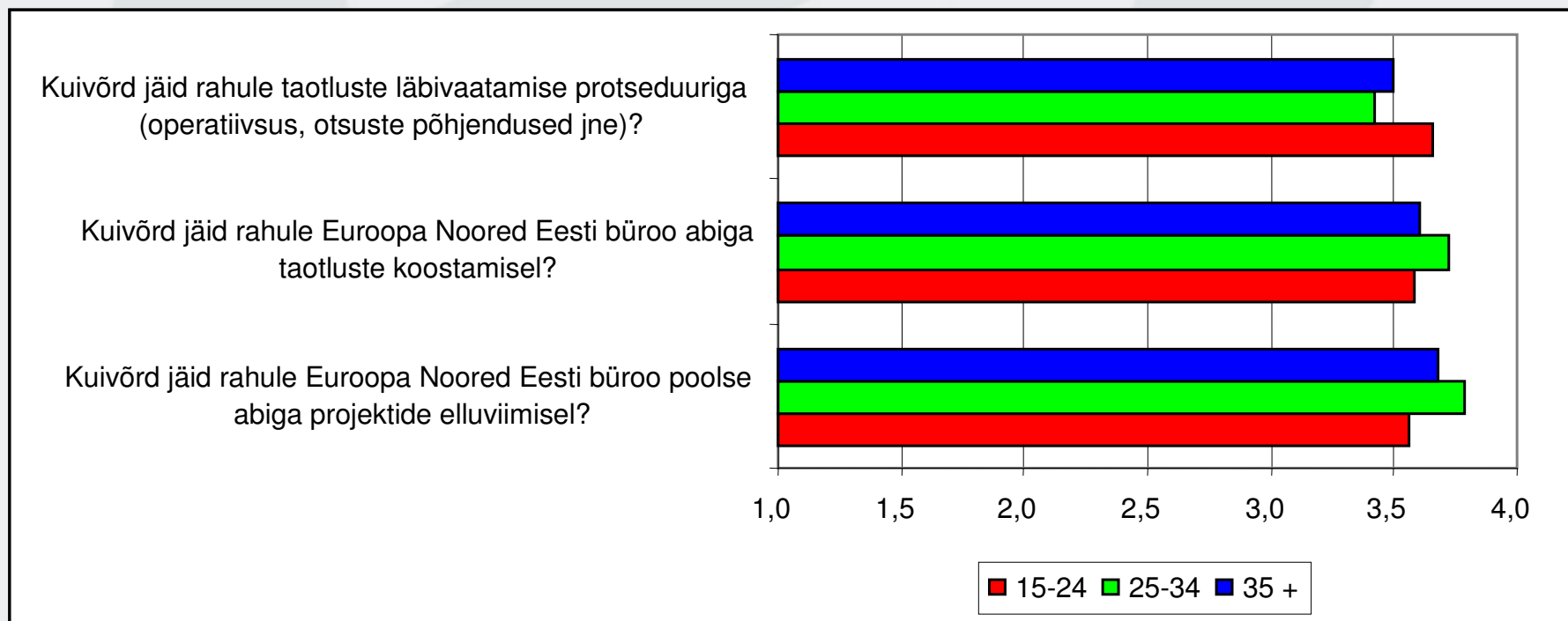
Igati arusaadav 42%

Enam-vähem arusaadav 52%

Sõltuvus haridustasemest

Mehed peavad taotlemist veidi
keerulisemaks

Rahulolu taotluste läbivaatamise protseduuriga ning Euroopa Noored Eesti büroo poolse abiga taotluste koostamisel ja projektide elluviimisel (hinnangute keskmised vanuste lõikes, skaala 1 ... 4)

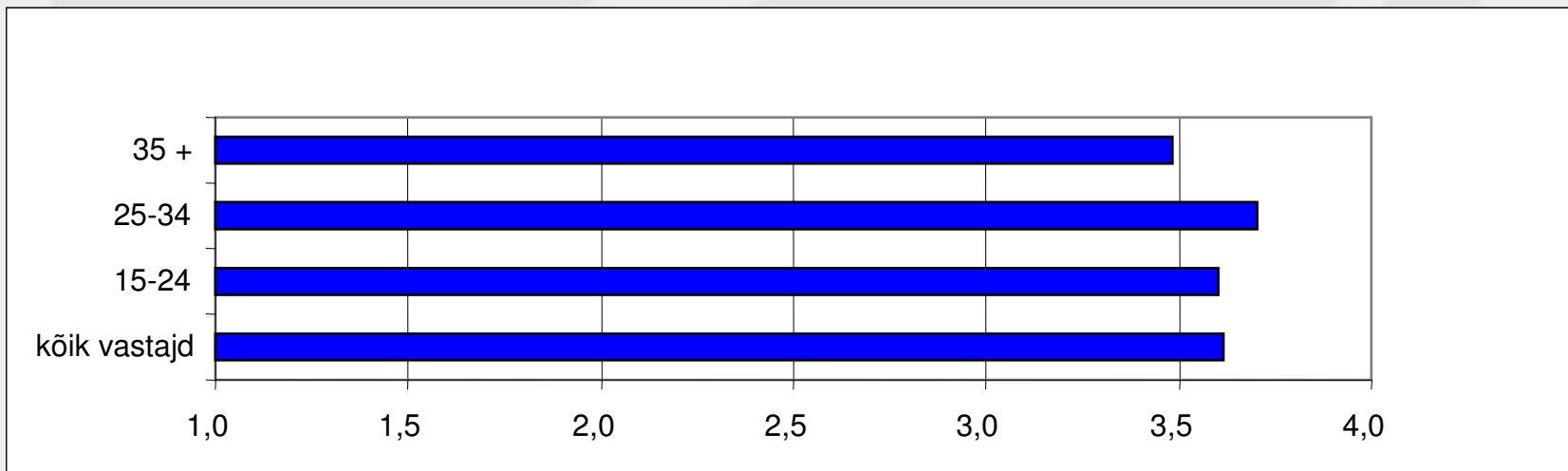
NB! Rahulolu abiga madalam põhiharidusega vastajail!

Probleemid seoses taotlemisprotseduuriga (avatud küsimusest)

- taotlemisprotsess võib kohati olla väga pikk ning tulemust tuleb vahel kaua oodata;
- projektide taotlusvormide liigne detailsus;
- küsimuste kordumine;
- aeg-ajalt ette tulev partneritevaheline valestimõistmine.

NB! Taotlemisprotseduuri positiivse osana tõsteti esile Eesti büroo töötajate sõbralikkust ja vastutulelikkust probleemide lahendamisel ning professionaalsust.

Programmi Euroopa Noored projektide kontaktisikute üldised hinnangud programmile (hinnangute keskmised vanuste lõikes, skaala 1 ... 4)

92% vastajatest jäi programmiga pigem rahule (nendest 62% jäi igati rahule). Neid kes programmiga eriti rahule ei jäänud, oli kõikidest vastajatest ligikaudu 3%.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Programmi Euroopa Noored tulemused vastasid hästi püstitatud eesmärkidele.

- Programmi toel on suurenenud noorte mobiilsus, mis on eriti oluline vähemate võimalustega noortele.
- Projektide ettevalmistamine ja elluviimine on aidanud edendada koostööd teiste maade noorsootöötajate- ning organisatsioonidega.
- Noortealgatused on tõmmanud kohalike elanike ja ühiskonna tähelepanu probleemidele, mis vajaksid sekkumist.
- On edendatud vabatahtlikku tööd, mis Eestis on suhteliselt vähelevinud nähtus.
- Noorte arvates tulevad mitteformaalsed oskused (suhtlemis- ja enesekehtestamisoskus, keeleoskus) kasuks tööturule siirdumisel.
- Programmi jätkusuutlikkust on tõestanud noored, kes korduvalt on esitanud projektitaotlusi ning noored, kes on jaganud saadud positiivseid emotsioone teiste noorte ning organisatsioonidega.

Eesti sotsiaalteenuste
VII aastakonverents

Programm on aidanud kaasa noorte mitteformaalsete oskuste arendamisele:

- eneseusu tugevdamine;
- ettevõtlikkuse kasv;
- suhtlemisoskuse paranemine;
- teistsuguse kultuuritaustaga inimeste parem mõistmine;
- toimetulekuoskuse paranemine;
- julguse ja loovuse kasv;
- võõrkeelte oskus;
- tolerantsuse ja solidaarsuse kasv;
- parem arusaamine Euroopas toimuvast;
- tegevuste planeerimise ja hindamise oskused.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Eraldi tuleb ära märkida kõrget rahulolu programmi Euroopa Noored Eesti büroo tegevusega, seda ka teiste samaalase tegevuse rahastajatega võrreldes

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Mida võiks teha edaspidi

Osalejad

- Laiendada projektide taotlejate ringi
- Tõsta kohalike omavalitsuste teadlikkust ja huvi noortega ning noorteorganisatsioonidega koostöö tegemise suhtes
- Kaasata rohkem organisatsioone Euroopa Vabatahtlikku Teenistusse
- Vabatahtliku töö laiemaks tutvustamiseks arendada koostööd endiste, praeguste ning tulevaste vabatahtlike vahel

Teemad

- Soodustada noorte poliitilise aktiivsuse kasvu
- Pöörata suuremat tähelepanu noorte tööhõive edendamisele
- Anda noortele enam võimalusi projektiga seotud kogemuste levitamiseks

Protseduur

Vajadusel rakendada lisaintervjuusid taotlejatega, kui projektide hindamisel tekib küsimusi

- Võimalusel rakendada rohkem taotlemistähtaegu
- Jagada üksikasjalikumad tagasisidet peale projekti lõppu
- Tuua selgemalt välja tagasilükatud projektide mittefinantseerimise põhjused

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Laiendada taotlejate ringi nii personaalselt kui geograafiliselt.

- Infopäevad vähese taotluste arvuga piirkondades.
- Programmi tutvustav infobuss (esinemised koos mingi noortele atraktiivse lisaprogrammiga nt koolides ja noorsooasutustes).
- Internetireklaam noorte poolt külastatavates portaalides.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Kaasata enam organisatsioone Euroopa Vabatahtlikku Teenistusse ning suurendada nende motivatsiooni ja oskusi olla saatev või vastuvõttev organisatsioon.
- Koolitamisel oleks oluline rääkida teiste organisatsioonide sellealastest kogemustest ning sellest, mida seotus vabatahtliku teenistusega vabatahtlike on neile võimaldanud.
- Organisatsioonide leidmiseks võiks kasutada endiste vabatahtlike võrgustikku.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Tõsta kohalike omavalitsuste teadlikkust ja huvi noortega koostöö tegemise vastu noorsooalgatusprojektides. Omavalitsustele võiks saata programmi tutvustavaid materjale, samuti korraldada infoüritusi omavalitsuste töötajatele.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

Soodustada püsivama koostöö tekkimist kohalike omavalitsuste ning kohalike noorteorganisatsioonide ja kolmanda sektori noorsootööasutuste vahel.

Esimeseks sammuks võiks olla organisatsioonide kohta käiva info vahendamine omavalitsustele (nt Haridus- ja Teadusministeeriumi abiga).

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Programmi läbi võiks rohkem soodustada ka noorte poliitilise aktiivsuse tõusu, näiteks rahvusvaheliste arutelude läbiviimist poliitilistel teemadel.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Suurem võiks olla rõhk noorte tööhõive edendamisele. Sel teemal võiks toimuda enam arutlusi ja seminare, kaasatud võiksid olla ka potentsiaalsete tööandjate esindajad. Lisaks vabatahtlikus teenistuses osalenutele võiks sertifikaate jagada ka teistes alaprogrammides projekte juhtinud noortele.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Pakkuda noortele võimalusi oma projektikogemuse jagamiseks (nt meedias), kuna uuringud on näidanud, et nad oleksid motiveeritud seda tegema, kuid tihti pole selleks võimaluste leidmine lihtne.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Mõtet oleks luua võrgustik projektide vastu huvi tundvatest organisatsioonidest, kes pakuvad ühiselt välja oma vajadused projektide osas.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Vabatahtlikku teenistuse läbimise järgselt võiks muuta regulaarseks praktikaks järelkohtumised (nt saatvas organisatsioonis), kus vabatahtlikud saaksid rääkida enda kogemustest.

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Vajalikud võiksid olla koolitused programmi resultaatidest teavitamise oskuste omandamiseks (nt meediaga suhtlemine)

Eesti sotsiaalteaduste
VII aastakonverents

- Vabatahtlik tegevus Eestis vajaks põhjalikumat regulatsiooni seadusandluse tasandil.